

# Використання лікарських засобів у клінічній практиці

V рік/ 9 семестр

Лекції:	10 год -
Семінари:	-
Практичні заняття:	98 год.
Самостійна робота:	108 год.
Разом:	216 год.

## Опис програми (Використання лікарських засобів у клінічній практиці)

### Кінцеві цілі дисципліни:

Спеціалізація “Використання лікарських засобів у клінічній практиці” ставить за мету підготовку спеціалістів провізорів, які опанували необхідний обсяг теоретичних знань і практичних навичок для проведення погодженої з лікарем роботи із забезпечення раціональної, ефективної, безпечної, стандартизованої та індивідуалізованої фармакотерапії хворих на основі даних щодо фармакокінетики і фармакодинаміки лікарських засобів, з урахуванням результатів клініко-лабораторного аналізу, важкості і ступеня розвитку захворювання та наявності супутньої патології, а також попередження передбачуваної побічної дії.

### Мета спеціалізації

Полягає у поглибленні теоретичних знань та вдосконаленні практичних умінь і навичок з клініко-фармацевтичних підходів до раціонального вибору та оптимального використання лікарських засобів. Відтак, це сприятиме підвищенню якості підготовки спеціалістів-провізорів, які володіють необхідним обсягом знань і умінь для забезпечення раціональної фармакотерапії, попередження небажаної побічної дії лікарських засобів, а також для здійснення фармацевтичної опіки хворих.

### Завдання спеціалізації

Полягають у поглибленому вивченні теоретичних та прикладних засад раціональної фармакотерапії основних нозологій під час лекцій, у процесі практичних занять та позааудиторної самостійної роботи. Під час аудиторних практичних занять, лекцій та самостійної роботи студенти повинні опанувати методологію фармацевтичної і медичної етики та деонтології, яка необхідна для засвоєння загальних принципів раціональної фармакотерапії окремих поширених захворювань та недомагань, раціонального вибору та генеричної заміни безрецептурних лікарських засобів, а також відпуску з аптек лікарських засобів за рецептами. Також студенти повинні оволодіти основними принципами реєстрації нових лікарських засобів відповідно до вимог Належної клінічної практики, методами дослідження біодоступності та біоеквівалентності генеричних лікарських засобів.

### Зміст спеціалізації

Основним змістом спеціалізації є залучення майбутніх спеціалістів-провізорів до здійснення погодженої з лікарем раціональної фармакотерапії основних захворювань та станів, ознайомлення із загальними принципами клінічного обстеження хворого, верифікацією діагнозу, які необхідні для раціонального вибору лікарських засобів для лікування, профілактики, діагностики захворювань, на засадах доказової медицини, клініко-економічних і фармакоеконімічних досліджень; встановленні критеріїв моніторингу ефективності (раціональності) фармакотерапії хворих для підвищення її якості. Результати такої діяльності застосовуватимуться при прогнозуванні забезпечення необхідного асортименту лікарських засобів у лікувально-профілактичних закладах, формуванні замовлень на медикаменти, що необхідні конкретному аптечному закладу. Також у процесі

спеціалізації студенти поглиблюють свої знання з питань фармакокінетики та фармакодинаміки лікарських засобів, знайомляться з методами їх клінічної апробації на засадах біоетики та належної клінічної практики, вчать розпізнавати окремі симптоми та недомогання і рекомендувати необхідні безрецептурні лікарські засоби для їх корекції, прогнозувати і попереджувати побічну дію лікарських засобів, залучаються до ознайомлення із системою фармаконагляду, ведення і аналізу необхідної документації з окреслених аспектів.

**Мінімальний перелік теоретичних та практичних питань, без знання яких і відсутності практичних навичок, студент не може отримати залік або позитивну оцінку за спеціалізацію**

**Студент повинен знати:**

- принципи клініко-фармацевтичного підходу до лікування і діагностики основних поширених та соціально значущих захворювань внутрішніх органів;
- правові і етико-деонтологічні підходи до лікування симптомів або ознак незначних порушень стану здоров'я;
- принципи і правову базу відповідального самолікування;
- безрецептурні лікарські засоби, їх класифікацію, характеристику, принципи застосування;
- основи фармакокінетики і фармакодинаміки сучасних лікарських засобів;
- дані про передбачувану побічну дію лікарських засобів у фармакокінетичній та фармакодинамічній фазах; основні підходи до зниження побічної дії;
- номенклатуру лікарських засобів і принципи раціонального вибору взаємозамінних аналогів, що застосовуються для лікування основних нозологічних форм.

**Студент повинен уміти:**

- користуватися необхідною нормативною документацією і довідковою літературою;
- визначати і обґрунтовувати вид лікарської форми лікарського засобу і спосіб його введення залежно від впливу фармацевтичних чинників;
- прогнозувати можливу взаємодію лікарських речовин при їх комбінованому застосуванні;
- попереджувати побічну дію/реакцію лікарського засобу та застосовувати оптимальні заходи до усунення можливої побічної дії його на організм;
- брати участь у системі заходів з реалізації фармаконагляду;
- вміти спілкуватися з хворим, членами його родини і співпрацювати з лікарем з питань раціональної фармакотерапії;
- брати участь у погодженні з лікарем плану індивідуалізованої фармакотерапії, здійснювати її моніторинг, особливо при відповідальному самолікуванні;
- створювати необхідну для майбутньої професійної діяльності базу даних (бажано комп'ютерну) про лікарські засоби та їх аналоги;
- застосовувати принципи фармацевтичної опіки хворих, їх родичів та близьких.

**Рекомендована література**

1. Взаимодействие лекарств и эффективность фармакотерапии /Л.В.Деримедведь, И.М.Перцев, Е.В.Шуванова и др.; Под ред. И.М.Перцева. – Харьков: Мегаполис, 2001. – 784 с.
2. Зборовский А.Б., Тюренков И.Н., Белоусов Ю.Б. Неблагоприятные побочные эффекты лекарственных средств. –М.: ООО «Медицинское информационное агентство», 2008. – 656 с.
3. Клінічна фармакологія: Підручник / О.М. Біловол, О.Ф. Возіанов, І.К.Латогуз та ін. / За ред. О.М. Біловола, І.К. Латогуза і А.Я. Циганенка.: У 2 т. –К.: Здоров'я, 2005. –Т. 1. –608 с.; - Т. 2. –684 с.

4. Кукес В.Г., Стародубцев А.К. Клиническая фармакология и фармакотерапия: учеб. / под ред. В.Г. Кукеса, А.К. Стародубцева – 2-е изд. испр. – М.: ГЭОТАР-Медиа, 2006. – 640 с.
5. Основы клинической фармакологии и рациональной фармакотерапии ./ под ред. Ю.Б. Белоусова, М.В. Леоновой. – М. : Бионика, 2002. – 368 с.
6. ОТСтм: ответственное самолечение. Справочник безрецептурных препаратов / Под ред. И.А. Зупанца, И.С. Чекмана. –2-е изд. перераб. и доп. – Киев: Фармацевт Практик, 2006. – 234 с.
7. Правові, медичні та фармацевтичні аспекти створення, реалізації і застосування лікарських засобів / За ред. Т.Г. Калинюка, Б.Л.Парновського. – Львів: Ліга-Прес, 2002. – 216 с.
8. Пропедевтика внутрішніх хвороб / Ю.І. Децик , Є.М. Нейко, Л.А. Пиріг та ін.; за ред. Ю.І. Децика. –К.: Здоров'я, 2000. –504 с.
9. Фармацевтическая опека: атлас. /И.А.Зупанец, В.П.Черных, В.Ф.Москаленко и др.; Под ред. И.А.Зупанца, В.П.Черныха. –К.: Фармацевт Практик, 2004.- 192 с.
10. Фармацевтическая опека: курс лекций для провизоров и семейных врачей / И.А. Зупанец, В.П. Черных, С.Б. Попов и др. / Под ред. В.П.Черныха, И.А. Зупанца. –Х.: Фармитэк, 2006. –536 с.